

Dalším cenným poznatkem bylo zjištění, že bez propracované metodiky tvorby cílů a proškolení řešitelského kolektivu nelze soustavu cílů uspokojivě vytvořit.

Na základě rozborů zkušeností získaných jednak při vlastní tvorbě soustavy cílů, jednak ze spolupráce se zpracovateli podkladů a východisek byly učiněny některé závěry.

Především se potvrdilo, že nemá-li se stát perspektivní rozvoj ČSA metodou řízení podle cílů pouhou fikcí, ale jedním z trvalých a systematických přístupů, pak nelze chápat vytvoření soustavy cílů jako jednorázovou akci. Zpracování soustavy cílů rozvoje ČSA do roku 2005 byl uskutečněn sice nezbytný, leč pouze první krok k cílevědomému rozvoji armády, za kterým musí následovat další aktivity. Uvedu alespoň nejdůležitější:

- Nutnost zpracování objektivního a vyčerpávajícího odhadu předpokládaného vývoje politické, ekonomické a vojenskopolitické situace v ČSFR, v Evropě a ve světě pro příštích 10 až 15 let.

- Zpracování odpovídajícího stimulačního mechanismu, který by dokázal motivovat příslušníky armády k tomu, aby se ztotožnili se stanovenými cíli a iniciativně se podíleli na jejich dosažení.

- Dosažení přesné formulace věcného vymezení stanovovaných cílů počínaje cíli třetího řádu; dosavadní poznatky naznačují, že ne ve všech případech se podařilo rozčlenit cíle do obsahových skupin tak, aby svým významem odpovídaly skutečnému stavu.

- Prohloubení a další konkretizace metodiky tvorby cílů, zejména s ohledem na specifické podmínky druhého období dekompozice, prováděné výkonnými stupni řízení a rozhodování.

- Uskutečnění druhého období rozložení cílů do 4., popř. i do nižšího řádu; rozložení musí předcházet stanovení jak dalších stupňů řízení (odbory, oddělení), tak podrobnější věcné vymezení, které by umožnilo vyjádřit řešené cíle v takové míře podrobností, která odpovídá nově definovaným stupňům řízení.

- Pravidelná aktualizace soustavy cílů rozvoje ČSA, vycházející z výsledků průběžného hodnocení dosahovaných výsledků, změn ve vývoji vnitrostátní i mezinárodní situace.

Plukovník gšt. Štefan Hamrčák

NOVÉ ÚKOLY VYŽADUJÍ ZMĚNU OBSAHU PŘÍPRAVY VEDOUCÍCH FUNKCIONÁŘŮ ČSA

V říjnu a listopadu 1991 proběhla tradiční velitelská shromáždění funkcionářů ČSA všech stupňů velení. Netradiční však byly nejen jejich cíle, ale zejména obsah. V tomto směru došlo ke značnému kvalitativnímu a účelovému posunu, zejména ve shromážděních usku-
tečnějších u FMO a vojenských okruhů.

Pro lepší pochopení změn se pokusím udělat krátký pohled do nedávné historie. V průběhu uplynulých 4 až 6 let měla tato zaměstnání převážně pragmatický obsah. Poměrně malá pozornost byla věnována teoretické přípravě účastníků. Vycházelo se jen z převzatých

výsledků vojenské vědy SSSR bez jejich konkrétní aplikace na podmínky ČSA. Téměř na všechna shromáždění u FMO byla zařazována ukázka zaměstnání, která svým obsahem odpovídala úrovni přípravy velitelů útvarů a jednotek. Pro široký aktiv hlavních funkcionářů FMO a svazů však neměla praktický význam, poněvadž jejich odpovědnost i pravomoci byly značně vzdáleny problémům, které tato zaměstnání řešila. Výsledek byl ten, že obsah shromáždění byl prakticky stejný u všech stupňů velení bez ohledu na jejich úkoly v přípravě štábů a vojsk. V praxi to vypadalo tak, že např. ukázka výkonu dozorců a strážní služby prováděná v rámci shromáždění u FMO byla ve stejném rozsahu předvedena na shromážděních u vojenských okruhů, armád, divizí a končila u útvaru. Mohu říci, že v podstatě celý obsah shromáždění u FMO s menšími změnami byl takto přenášen podřízeným stupňům.

Takový způsob byl samozřejmě snadný pro přípravu zaměstnání jednotlivými stupni velení, neřešil však současně potřeby přípravy určitých kategorií velitelského sboru, náčelníků druhů vojsk a služeb. Všeobecně se zanedbávala teoretická příprava. Malý prostor byl dáván pro tvůrčí práci účastníků zaměstnání, a když taková zaměstnání byla, potom ne vždy bylo chápání problémů usměrňováno v souladu s teoretickými zásadami. Účastníci neodcházeli ze shromáždění s jednotlivými názory na způsob řešení otázek v praktické činnosti. To se samozřejmě projevovalo i na úrovni připravenosti velitelského sboru.

V průběhu shromáždění z loňského roku u FMO, byli jeho účastníci svědky pokusu o změnu tradičního obsahu. Hlavní pozornost byla soustředěna na teoretická zaměstnání z oblasti vojenské strategie a operačního umění, na objasnění nynějších problémů ČSA, způsobů jejich řešení na úrovni FMO a vojenských okruhů, na seznámení s nejdůležitějšími úkoly příštího výcvikového roku i způsoby jejich plnění. Kromě toho byly zde poprvé v dlouhodobé historii ČSA předneseny "vlastní" principy strategie.

Na úplné novém teoretickém základě byly osvětleny otázky přípravy, vedení obranné operace, kde byly nově definovány pojmy **přikrytí státní hranice a zabezpečovacího pásma**. Zcela nově byly vymezeny operačně strategické principy obranné operace - **principy přední obrany a prostorové obrany**, taktické zásady organizace, vedení bojové činnosti svazků, útvarů v rámci **poziční a pohyblivé obrany**.

Nebyl cílem zde rozebírat tyto teoretické otázky, konečně s nimi byli seznámeni všichni hlavní funkcionáři ČSA. Pokládám však za potřebné zdůraznit nezbytnost jejich jasného pochopení a konkrétního využívání v praxi operační přípravy. Na shromáždění zazněl jednoznačný požadavek náčelníka generálního štábu ČSA - NMO, že nelze nadále využívat přežitou zkušenosti a návyky při řešení zcela nových úkolů, které před naší armádou stojí. Ty je potřebné řešit novými způsoby s využitím současných teoretických poznatků strategie a operačního umění.

Poznatky ze shromáždění u FMO svědčí o tom, že je potřebné dořešit řadu otázek v rozčlenění zaměstnání a jejich obsahu. Především bych chtěl říci, že členění i obsah shromáždění musí odpovídat potřebám přípravy jednotlivých kategorií velitelského sboru ČSA. To znamená, že čím vyšší stupeň velení organizuje velitelské shromáždění, tím více by jeho členění mělo zahrnovat zaměstnání k získání a objasnění nejobecnějších teoretických zásad i nezbytnou praktickou část. Tento poměr by se měl postupně s nižším stupněm velení měnit od převažující teorie k většímu počtu praktických zaměstnání.

U vyšších stupňů velení (FMO, VV) by zaměstnání měla osvětlit základní teoretické principy u jednotlivých složek vojenské vědy tak, aby účastníci mohli dobře pochopit "prostor", ve kterém se mohou pohybovat při řešení současných problémů plánování operací, organizace přípravy podřízených vojsk atd. Tato zaměstnání by neměla dogmaticky stanovovat normy, ale vytvářet široké možnosti pro tvůrčí i aktivní činnost velitelů v souladu s jejich odpovědností a pravomocemi.

Na nižších stupních pokládám za potřebné naopak větší úsilí zaměřit na praktickou činnost velitelů, zvládnutí hlavních metodických zásad organizace, řízení bojové činnosti, výcviku a života jednotek.